

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Novém Jičíně rozhodl soudkyně JUDr. Silvií Slanou ve věci žalobce [redacted], narozeného dne [redacted], bytem [redacted], zastoupeného advokátem Mgr. Tomášem Pavlíkem, se sídlem K Nemocnici 166/14, 741 01, Nový Jičín, proti žalované **České republice - Ministerstvu spravedlnosti ČR**, IČ: 00025429, se sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2, namísto níž v řízení jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2, o zaplacení nemajetkové újmy ve výši **300.000,- Kč**

t a k t o :

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 55.000,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**
- II. Žaloba ohledně povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 210.000,-Kč se zamítá.**
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 35.574,- Kč k rukám Mgr. Tomáše Pavlíka, advokáta se sídlem Nový Jičín, K Nemocnici 14 do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou doručenou soudu dne 15.7.2015 se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 300.000,-Kč z titulu náhrady nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb. Žalobu odůvodnil tvrzením, že usnesením Policie ČR, krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, územní odbor Nový Jičín, OHK SKPV ze dne 4.1.2012 č.j. KRPT-34961-96/TČ-2011-070481 bylo proti

Pokračování :

-2-

žalobci zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ustanovení § 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) trestního zákona a trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1,3 trestního zákona. Těchto trestných činů se měl žalobce dopustit v roce 2006 svým hlasováním jako zastupitel obce Hladké Životice při prodeji obecních pozemků. Trestní stíhání pokračovalo před Okresním soudem v Novém Jičíně, který ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 28.1.2014 č.j. 4 T 108/2012 -2686, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání výše uvedených trestných činů. Proti tomuto rozsudku si žalobce podal odvolání, o kterém rozhodl Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 16.1.2015 č.j. 7 To 214/2014-2869 tak, že žalobce dle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu zprostil obžaloby. Tento rozsudek nabyt právní moci dne 16.1.2015. S ohledem na zprošťující konečný rozsudek považuje žalobce usnesení o zahájení trestního stíhání za nezákonné rozhodnutí ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., v důsledku kterého mu vznikla nemajetková újma, za kterou požaduje přiměřené zadostiučinění v penězích podle ustanovení § 31 a) tohoto zákona. Žalobce má za to, že nemajetkovou újmu není možno nahradit jinak, a samotné konstatování porušení práva je nedostačující, vzhledem k intenzitě a době trvání újmy. Žalobce byl v předmětném trestním stíhání ohrožen sazbou trestu odnětí svobody s horní hranicí až 10 let a k tomu mu hrozilo uložení povinnosti zaplatit společně a nerozdílně s ostatními spoluobviněnými náhradu škody ve výši převyšující 8 miliónů korun. Po celou dobu trestního stíhání, které trvalo od 9.1.2012 do 16.1.2015, tedy asi 3 roky, byl vystaven duševním útrapám, které spočívaly v prožívaném negativním stresu, obavách a strachu z výsledku trestního stíhání, které mohlo skončit až uložením trestu odnětí svobody ve výše uvedené sazbě a povinnosti zaplatit náhradu škody ve značné částce, což by vedlo k tomu, že by žalobce, potažmo jeho rodina, přišel o veškerý svůj majetek. Žalobce se proto připravoval na to, že bude muset prodat téměř veškerý svůj majetek, aby mohl škodu nahradit. Tyto duševní útrapy se projevovaly tak, že žalobce trpěl nespavostí, úzkostí, nesoustředěností a strachem o budoucnost svou a své rodiny. V důsledku toho došlo i k přechodnému zhoršení vztahů v rodině, a to jednak pro chování žalobce vyvolané uvedenými okolnostmi, a rovněž proto, že rodina byla existenčně ohrožena. Trestní stíhání bylo široce a intenzivně medializováno a rovněž zasáhlo do práva žalobce na dobré jméno, čest a soukromí. Žalobce je osobou, která vede řádný život, nikdy nebyl trestně stíhán, nespáchal nikdy žádný přestupek. Po zveřejnění trestního stíhání se žalobce v obci, kde bydlí, která je malá a téměř všichni se navzájem znají, stal terčem pohrdání, nadávek, pomluv a podobně. Byl nucen neustále vysvětlovat svou roli v jednání, které bylo neoprávněně označeno za trestné. I přes toto neustálé vysvětlování ztratil žalobce v obci postavení čestné osoby. Žalobce je rovněž držitelem zbrojního průkazu a v případě odsouzení by o něj přišel. Nemohl by tak vykonávat mysliveckou činnost, kterou provozuje a která jej naplňuje uspokojením, slouží mu jako odreažování a je jeho koníčkem. Sdělením obvinění, které je nutno považovat za zrušené zprošťujícím rozsudkem pro nezákonnost, bylo porušeno právo žalobce nebýt stíhán jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Přímá příčinná souvislost mezi nezákonným usnesením o zahájení trestního stíhání, potažmo trestním stíháním a nemajetkovou újmu žalobce, je podle žalobce spatřována v tom, že bez zahájení trestního stíhání by žalobce nebyl vystaven útrapám a dalším následkům, které jsou uvedeny výše. Mezi třetí osoby by se nerozšířila informace o tom, že je žalobce trestně stíhán a že je jeho jednání považováno za nezákonné a kriminální. Žalobce má za to, že přiměřená výše zadostiučinění je 300.000,-Kč. Tato částka odpovídá době, po kterou byl žalobce vystaven následkům nezákonného zahájení trestního stíhání, jejich intenzitě, výši hrozby nepříznivých následků v případě, že by byl uznán vinným a zavázán k náhradě škody, a následkům, které tyto jeho obavy měly na jeho zdraví a kvalitu života jeho a jeho rodiny. Že tyto hrozby vyvolávající výše uvedené projevy v osobnostním životě žalobce byly oprávněné, svědčí i skutečnost, že byl nejprve soudem prvního stupně uznán nezákonně vinným. Žalobce svůj nárok uplatnil u žalované písemnou žádostí ze dne 14.7.2015. Žalovaná se v době podání žaloby k jeho žádosti nevyjádřila. Vzhledem k tomu, že se nárok na náhradu nemajetkové újmy promlčuje podle ustanovení § 32 zákona č.

Pokračování :

-3-

82/1998 Sb. v promlčecí době 6 měsíců, podal žalobce žalobu ještě před tím, než byla jeho žádost vyřízena. Tento postup je podle žalobce přijatelný i dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 30 Cdo 1728/2011.

Žalovaná ve svém písemném vyjádření k žalobě učinila nesporným, že u ní žalobce dne 14.7.2015 uplatnil nárok na poskytnutí náhrady nemajetkové újmy ve výši 300.000,-Kč podle zákona č. 82/1998 Sb. K projednání žádosti žalobce došlo dne 14.4.2016 a žalovaná nároku na náhradu na nemajetkové újmy vzniklé v souvislosti s vydáním nezákonného rozhodnutí v trestním řízení vyhověla ve výši 35.000,-Kč. Uvedla, že v daném případě došlo ohledně žalobce k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., za které lze považovat s ohledem na výsledek trestního řízení usnesení o zahájení trestního stíhání. Poukázala na kritéria, která mohou dle judikatury indikovat způsobení nemajetkové újmy, kterými jsou povaha trestní věci, délka trestního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobní sféře poškozeného. Při stanovení formy a výše zadostiučinění je nutno přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo a rovněž zohlednit důvody, pro které došlo k zproštění obžaloby. Dále uvedla, že v dané věci bylo přihlédnuto ke skutečnosti, že trestná činnost se týkala výkonu veřejné funkce a došlo k medializaci trestního stíhání. Po zhodnocení relevantních kritérií (povaha, délka a zásah do osobnostní sféry) shledala žalovaná jako přiměřené zadostiučinění nemajetkové újmy částku 35.000,-Kč. Řízení nebylo déletrvajícím (3 roky) a trestní stíhání nebylo vedeno bezdůvodně. Žalobce byl zproštěn z důvodu neprokázání subjektivní stránky. Zásah do osobnostní sféry žalobce je v rovinně pouhých tvrzení, přičemž intenzitu nemajetkové újmy je třeba prokázat. Zatímco u nepřiměřené délky řízení se újma na straně poškozeného presumuje, musí být újma založená jinou skutečností prokázána.

Podáním ze dne 12.5.2015 vzal žalobce žalobu částečně zpět co do částky 35.000,-Kč, kterou žalovaná po podání žaloby žalobci zaplatila. Z toho důvodu soud řízení usnesením ze dne 10.6.2016 ohledně částky 35.000,-Kč zastavil. Předmětem řízení zůstalo zaplacení částky 265.000,-Kč.

Při jednání žalobce na podané žalobě v rozsahu částečného zpětvzetí trval. Doplnil svá tvrzení tak, že částku 300.000,- Kč jako odškodnění stanovil na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věcech 30 Cdo 1747/2014 a 30 Cdo 2813/2011. V tomto rozhodnutí v obdobné věci byla poškozenému přiznána náhrada přibližně ve výši 50.000,- Kč za jeden rok trestního stíhání, které trvalo tři roky. Žalobce požadovanou částku odškodnění zvyšuje na dvojnásobek proto, že v daném případě byl poškozený ohrožen trestní sazbou toliko do tří let, zatímco žalobce byl ohrožen saznou od 3 do 10 let.

Žalovaná s žalobou nesouhlasila a navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že částka 35.000,- Kč vyplacená žalobci jako odškodnění je dostatečná. Poukazovala zejména na okolnosti, které předcházely vzniku trestního stíhání žalobce, který jako dlouhodobý zkušený zastupitel obce (od roku 1992 do roku 2010) při jednání zastupitelstva v roce 2006, kdy bylo rozhodováno o úplatných převezech pozemků do vlastnictví fyzických osob v lokalitě Na Stráni, se podílel na rozhodnutí o úplatném převodu pozemků za kupní cenu ve výši 5,-Kč za 1 m². V souvislosti s tímto rozhodnutím bylo proti 13 zastupitelům obce zahájeno trestní stíhání. Ještě před zahájením trestního stíhání však byla zahájena řízení u Okresního soudu v Novém Jičíně, kde byly podány celkem čtyři žaloby na určení vlastnického práva obce k převedeným pozemkům, v nichž byla soudem dovozena absolutní neplatnost smluv o převodu těchto pozemků. Zpochybňování zákonnosti postupu žalobce a dalších bývalých zastupitelů při nakládání s pozemky v lokalitě Na Stráni po nástupu nového vedení obce po komunálních volbách v roce 2010 mělo vliv na vzájemné vztahy mezi občany obce Hladké

Pokračování :

-4-

Životice a na postavení a pověst žalobce v místě jeho bydliště ještě před zahájením trestního stíhání. Rovněž žalovaná zpochybňovala tvrzení žalobce o tom, že se přestal zúčastňovat společenských akcí a stáhl se do ústraní, neboť fotografie ze tří společenských akcí konaných v roce 2013 a 2014, jichž se žalobce účastnil, toto tvrzení vyvracejí. Dále poukázala na to, že jméno žalobce v rámci medializace případu bylo uvedeno pouze jedenkrát, a to v souvislosti se zveřejněním oznámení o vydání zprošťujícího rozsudku. Trestní stíhání žalobce sice trvalo tři roky, nicméně trestní postih žalobci hrozil pouze do doby, kdy státnímu zástupci uplynula lhůta pro podání odvolání do rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 28.1.2014, kterým byl žalobce odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody, což byly pouze dva roky.

V dané věci soud zjistil z žádosti ze dne 14.7.2015 adresované Ministerstvu spravedlnosti ČR, že žalobce požádal žalovanou o poskytnutí zadostiučinění ve výši 300.000,-Kč. Žalovaná odpověděla na žádost žalobce ve stanovisku ze dne 14.4.2016, z něhož vyplývá, že žádost byla posouzena podle zákona č. 82/1998 S. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Zaujala stanovisko, že v daném případě došlo ohledně žadatele k vydání nezákonného rozhodnutí, řízení nebylo déle trvající (3 roky) a žalobce byl zproštěn obžaloby z důvodu neprokázání subjektivní stránky, přičemž zásah do osobnostní sféry je podle žalované pouze v rovině obecných tvrzení. Při stanovení formy a výše zadostiučinění bylo přihlédnuto ke skutečnosti, že trestná činnost se týkala výkonu veřejné funkce a k medializaci trestního řízení. Po zhodnocení všech okolností případu má žalovaná zato, že přiměřeným zadostiučiněním pro žalobce je částka 35.000,-Kč.

Po provedeném dokazování soud zjistil následující skutečnosti z obsahu trestního spisu zdejšího soudu č.j. 4T 108/2012:

- z usnesení Policie ČR, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, územní odbor Nový Jičín, oddělení hospodářské kriminality SKPV č.j. KRPT – 34961-96/TC-2011-070481 ze dne 4.1.2012, že bylo zahájeno trestní stíhání žalobce a současně dalších dvanácti zastupitelů obce Hladké Životice, který byl obviněn ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona v jednočinném souběhu s trestným činem porušování povinností při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1 a 3 trestního zákona, kterých se měl dopustit tím, že dne 24.1.2006, 28.3.2006 a dne 27.6.2006 v Hladkých Životicích při hospodaření s majetkem obce na 17., 18. a 19. zasedání zastupitelstva obce schválil prodej obecních pozemků jednotlivým zájemcům za účelem výstavby rodinného domu za cenu 5,-Kč za 1 m² (respektive 50,- Kč za 1 m²), přestože v roce 2006 činila v daném místě obvyklá cena těchto pozemků nejméně 250,-Kč za 1 m², tedy musel být srozuměn s tím, že svým rozhodnutím o prodeji za cenu podstatně nižší způsobí obci škodu, když navíc odchylka takto stanovené ceny od ceny obvyklé nebyla přesvědčivým dokladovaným způsobem zdůvodněna, neboť v době rozhodování o prodeji nebyla aktuální obvyklá cena předmětných nemovitostí prodávajícím, tedy obcí, vůbec zjišťována. V souvislosti s tímto rozhodnutím pak byly v období 2006 a 2010 uzavřeny jednotlivé kupní smlouvy, jejichž předmětem byl převod vlastnického práva k vyjmenovaným 23 nemovitostem, čímž obci Hladké Životice měl způsobit škodu ve výši 8.040.710,-Kč. Toto usnesení bylo doručeno žalobci dne 9.1.2012 a podal si proti němu stížnost ze dne 10.1.2012. Z odůvodnění této stížnosti ze dne 27.1.2012 sepsaného obhájcem žalobce v trestním řízení Mgr. Tomášem Pavlíkem vyplývá zejména absence úmyslu žalobce svým jednáním způsobit obci škodu. V daném období bylo rozhodnuto o výstavbě dálnice, což mohlo mít za následek, že se v důsledku toho občané z obce odstěhují a snížení počtu obyvatel přinese úpadek obce. Z toho důvodu si Obec Hladké Životice vyjednala bezplatný převod pozemků ze státu do vlastnictví obce s tím, že tyto pozemky nabídne bezplatně nebo za výhodnou cenu občanům obce. Dále poukazoval na to, že

Pokračování :

-5-

nesprávné či nedostatečné zveřejnění záměru obce prodat pozemky je povinností starosty, nikoli zastupitelů, kteří neměli důvod pochybovat o sdělení starosty, že oznámení záměru prodeje řádně vyvěšeno bylo.

- do protokolu o výsledku obviněného ze dne 6.4.2012 žalobce vypověděl, že se ničeho nedopustil. V době rozhodování o pozemcích byl již zastupitelem 14 let. Řešila se výstavba dálnice a jedna z podmínek byla, aby se stát postaral o náhradní pozemky občanům postiženým dálnicí a občanům v záplavové oblasti. Starosta informoval o tom, že sehnal zdarma od státu (Pozemkového fondu) pozemek v katastru hladké Životice, který byl v té době veden jako pastvina. Na základě prozatímního geometrického plánu byly jednotlivé parcely nabízeny občanům obce. Při úvahách o ceně byly různé návrhy: 1) za odhadní cenu, 2) zdarma, 3) za 10,- Kč za 1 m², 4) za 5,- Kč za 1 m² a u občanů mimo obec 50,- Kč za m². Žalobce se přiklonil k návrhu prodeje za cenu 5,- Kč za m² pozemku zejména z důvodu, že obec získala pozemky zdarma a také proto, aby se lokalita co nejrychleji zastavěla a aby mladé rodiny zůstaly v obci. O jeden z pozemků si žalobce rovněž požádal, jelikož má starý dům, který byl již 2x zaplaven. Tento pozemek již nevlastní, vrátil ho obci.

- z rozsudku zdejšího soudu č.j. 4 T 108/2012-2686 ze dne 28.1.2014 bylo zjištěno, že žalobce byl uznán vinným z trestného činu zneužívání pravomoci úřední osoby podle § 158 odst. 1 písm. a) odst. 2 písm. c) trestního zákoníku a z trestného činu porušování povinností při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1,3 trestního zákoníku, který měl spáchat tím, že ve dnech 24.1.2016, 28.3.2006 a 27.6.2016 v Hladkých Životicích při 17.,18. a 19. zasedání zastupitelstva Obce Hladké Životice jako člen zastupitelstva hlasováním podle § 85 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, spolu s dalšími zastupiteli obce rozhodl o budoucích vlastních částí pozemků parcelního čísla 1023, 1024, 1025 v katastrálním území Hladké Životice, o kterých od počátku věděl, že budou z České republiky bezúplatně převedeny na obec Hladké Životice jako nového vlastníka a jsou určeny k zastavění, a to tak, že spolu s dalšími zastupiteli schválil prodej pozemků s konkrétním uvedením jednotlivých parcel s účinností od 4.5.2006 a to budoucím nabyvatelům - fyzickým osobám, mimo jiné manželům [redacted] (který byl starostou jmenované obce) a [redacted], u všech pozemků za kupní cenu 5,-Kč za 1m² a budoucímu nabyvateli RVP Invest, a.s. za cenu 50,- Kč za 1 m², přičemž (mimo jiné) jednal v rozporu s ustanovením § 83 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého byl jako člen zastupitelstva obce povinen hájit zájmy občanů obce, když jím schválené kupní ceny pozemků ve výši 5,-Kč za 1 m² byly zjevně výrazně nižší než obecné ceny těchto pozemků, které činily 250,- až 404,- Kč za 1m², čehož si byl vědom i s ohledem na skutečnost, že od počátku věděl, že pozemky parc. č. 1023,1024 a 1025 v k.ú. Hladké Životice budou rozděleny na stavební pozemky, které budou jako stavební pozemky na náklady České republiky vybaveny odpovídající infrastrukturou a jejich hodnota bude zvyšována i blízkostí okresního města Nového Jičína, když odchylka schválení kupní ceny pozemků od ceny obvyklé nebyla ani nijak zastupitelstvem jmenované obce zdůvodněna, a tak porušil ustanovení § 39 odst. 2, § 38 odst.1,2 zákona o obcích, čímž měl Obci Hladké Životice spolu s dalšími obžalovanými způsobit škodu ve výši 8.040.710,-Kč. Žalobci byl tímto rozsudkem uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání tří roků a současně byl nad ním stanoven dohled. Výkon trestu odnětí svobody mu byl podmíněně odložen za zkušební dobu v trvání jednoho roku a šesti měsíců.

- žalobce podal proti citovanému odsuzujícímu rozsudku odvolání ze dne 5.6.2014, přičemž státní zástupce podal proti tomuto rozsudku odvolání pouze v neprospěch obžalovaného

Pokračování :

-6-

██████████, nikoli v neprospěch žalobce (z odvolání státního zástupce OZS Nový Jičín ze dne 11.6.2014).

- z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16.1.2015 č.j. 7 To 214/2014-2869 vyplývá, že žalobce byl podle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn obžaloby, neboť v žalobním návrhu obsažené skutky nejsou trestným činem. Krajský soud v odůvodnění rozsudku mimo jiné konstatoval, že okresní soud náležitě zjistil skutkový stav a jeho skutková zjištění vzal za prokázaná, avšak neztotožnil se s právními závěry soudu prvního stupně zejména v souvislosti s vyhodnocením subjektivní stránky jednání obžalovaných. Dále odvolací soud uvedl, že je nezpochybnitelné v souvislosti s ustanovením § 39 odst. 2 zákona o obcích to, že odchylka od ceny při prodeji obecního majetku musí být zdůvodněna, k čemuž v daném případě nedošlo po formální stránce. Důvody pro odchylku od obvyklé ceny a její snížení byly obžalovanými v trestním řízení sice vysvětleny, avšak v žádném ze zápisů ze zasedání zastupitelstva tyto konkrétní skutečnosti uvedeny nejsou. Na druhé straně však nutno připustit námitky obžalovaných v tom směru, že způsob zdůvodnění této odchylky, tedy její forma a rozsah není žádným právním předpisem upravena. Krajský soud proto dospěl k závěru, že toto administrativní pochybení u obžalovaných nemůže zakládat trestněprávní odpovědnost, byť možno připustit, že k aplikaci tohoto ustanovení zákona o obcích bylo ze strany jejich představitelů přistoupeno poněkud lehkomyšlně. Při odůvodnění toho, zda jednání obžalovaných nese znaky úmyslného zavinění ve smyslu § 4 trestního zákona a ve smyslu § 15 trestního zákona, ve vztahu k zločinu porušení povinnosti při správě cizího majetku, dospěl krajský soud také k závěru, že jednání obžalovaných nenese znaky hrubého zavinění. Jejich zavinění možno dovozovat toliko v určité lehkomyšlnosti při stanovení ceny pozemků při jejich převodu na soukromé subjekty, nicméně i z pohledu trestní odpovědnosti se v tomto případě požaduje, aby pachatel z hrubé nedbalosti porušil podle zákona jím uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku a tím jinému způsobil značnou škodu. Takovou hrubou nedbalost však krajský soud v jednání obžalovaných nespatořoval.

Ze zápisu ze 17. zasedání zastupitelstva obce Hladké Životice konaného dne 24.1.2006 vyplývá, že starosta obce ██████████ mimo jiné seznámil členy zastupitelstva se záměrem obce bezúplatně převést pozemky na občany, kteří jsou postižení stavbou dálnice D 47 a silnice I/57 a budou stavět v zóně určené pro zastavění. Dále starosta uvedl, že pozemky určené pro výstavbu nových rodinných domů budou určeny ve 40 % pro bezúplatný převod a v 60 % budou určeny k prodeji. Zastupitelé musí schválit záměr obce ve věci prodeje těchto pozemků, který byl uveřejněn na úřední desce v zákonné lhůtě. Jako první zájemci byli manželé ██████████ a jejich dcera ██████████, kteří měli zájem o parcelu o výměře cca 2.500 m². Starosta nechal hlasovat o záměru obce ve věci prodeje pozemků určených pro bydlení a zastupitelstvo schválilo tento záměr obce. Po schválení záměru se přešlo k hlasování, za jakou cenu bude pozemek prodán manželům Xxx a jejich dceři. Zastupitel ██████████ sdělil, že cena by měla být odhadní, zastupitel ██████████ uvedl, že pozemek s inženýrskými sítěmi bude mít vysokou cenu, zastupitel ██████████, že pozemky pro zájemce z řad občanů Hladkých Životic by se měly prodávat za symbolickou cenu 10 – 15,-Kč. Zastupitel ██████████ navrhl, aby pozemek pro starostu byl převeden bezúplatně. Zastupitel ██████████ pak, že pokud bezúplatně, tak pro všechny zájemce. Zastupitel ██████████ navrhl cenu 5,-Kč za 1 m². Starosta nechal hlasovat o návrhu za cenu 5,-Kč za 1 m². Při hlasování bylo pro 10 zastupitelů včetně žalobce, proti byl jeden (p. ██████████) a jeden se zdržel se hlasování (Xxx). Zastupitelstvo tím schválilo prodej pozemků v zóně určené k bydlení o výměře 2.500 m² manželům Xxx a slečně ██████████ za cenu 5,-Kč za 1 m². K obdobnému hlasování o převodu pozemků ve vlastnictví obce za 5,- Kč za 1 m² došlo na 18. zasedání zastupitelstva obce konaném 28.3.2006, kde byl žalobce rovněž přítomen a

Pokračování :

-7-

hlasoval pro převody pozemků dalším občanům Hladkých Životic i jiných obcí. Na tomto zasedání byl rovněž schválen převod pozemku v zóně určené pro bydlení parcela č. 1025/24 o výměře 1.028,- Kč žalobci za částku 5,- Kč za 1 m², který mu byl následně kupní smlouvou z 9.11.2010 převeden do vlastnictví za dohodnutou kupní cenu 5.140,- Kč (viz. kupní smlouva založená v připojeném spise zdejšího soudu 13C 150/2011).

Obec Hladké Životice se posléze žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 14.5.2011 spisové značky 13C 150/2011 domáhala po [redacted] určení, že je obec vlastníkem pozemku p.č. 105/24 v obci a k.ú. Hladké Životice. Žalovaný [redacted] v průběhu řízení nárok obce uznal a řízení skončilo vydáním rozsudku pro uznání ze dne 13.12.2011, který nabyl téhož dne právní moci.

Obdobné žaloby na určení vlastnického práva k převedeným pozemkům podala Obec Hladké Životice u zdejšího soudu proti manželům Xxx, společnosti RVP Invest, a.s., a [redacted]. V řízení vedeném pod spisovou značkou 6C 135/2011 byl uzavřen smír, kterým bylo žalobě vyhověno, v dalších řízeních vedených pod spisovými značkami 8C 63/2011 a 12 C 135/2011 bylo soudem žalobě obce na určení vlastnictví rovněž vyhověno, přičemž oba rozsudky byly potvrzeny odvolacím Krajským soudem v Ostravě. Ten přisvědčil závěrům soudu prvního stupně o neplatnosti předmětných kupních smluv dle § 39 občanského zákoníku pro rozpor s § 39 odst. 2 zákona č. 126/2000 Sb. o obcích, neboť pozemky byly prodány za částku podstatně nižší, než byla jejich cena v místě a čase obvyklá, aniž by tato odchylka byla náležitě zdůvodněna. Rovněž se odvolací soud ztotožnil se závěrem okresního soudu, že zveřejnění záměru obce prodat předmětné pozemky neodpovídalo dikci zákona, neboť zveřejněný záměr neodpovídal tomu, jak hodlal žalobce pozemky prodat na základě provedeného rozdělení geometrickým plánem a tudíž pro potencionální zájemce nebylo zřejmé, že obec hodlá prodávat jednotlivé pozemky o menší rozloze, než jak bylo uvedeno ve zveřejněném záměru, což mohlo ovlivnit reálný zájem jednotlivých žadatelů.

Žalobce ve své účastnické výpovědi uvedl, že po dobu trestního stíhání trpěl stresem, nervozitou a zejména starostmi a obavami o rodinu. Hrozil mu trest odnětí svobody až na deset let a náhrada škody kolem 8 miliónů korun. Měl velké obavy o rodinu, co s nimi bude v případě, že bude odsouzen. V té době s nimi bydlela jeho matka, která měla přes 80 let. Nedokázal si představit, jak jí bude vysvětlovat, že bude muset dům prodat a odstěhovat se do bytu. V té době se mu zhoršil jeho zdravotní stav. Léčil jsem se pro cholesterol, zhoršilo se mu to v průběhu roku 2012, má anginu pectoris. Musel podstoupit vyšetření v Ostravě ve fakultní nemocnici. Bere léky na ředění krve a na tlak. O tom, co prožíval, se zmínil obvodnímu lékaři. Rovněž v té době musel změnit zaměstnání. Pracoval jsem jako živnostník - stolař, kde je nutné velké soustředění, aby se nestal úraz. Nebyl schopen se soustředit, musel toho nechat a našel jsem si méně náročnou práci montážníka u firmy ve Fulneku, kde sice má méně peněz, ale práci zvládal. Situace kolem trestního stíhání negativně dopadla i na jeho rodinu, manželka i děti to těžce nesly. Spolužáci se dětí ptali, kde máme ukryté peníze, co jsme si nahrabali, působilo to na ně negativně. Atmosféra v obci se zhoršila již od roku 2010 se změnou zastupitelstva. Vnímá zášť ze strany ostatních občanů v souvislosti s kauzou pozemků již od roku 2010. Pracoval jako zastupitel od roku 1992 do roku 2010, dále již nekandidoval. Je členem spolku myslivců, problémy spojené s trestním stíháním se nepromítly do vzájemných vztahů mezi myslivci. Setkal se jen s tím, že se ho někdo ptal: „Tak co, kdy vás zavřou“? Nedokázal posoudit, nakolik to myslí vážně a na kolik ne. Trestní stíhání, bylo zahájeno na základě anonymního podání. Nevůle občanů obce směřovala zejména vůči starostovi

Pokračování :

-8-

██████████. Někteří lidé nechtěli, aby pokračoval ve funkci, pak se to obrátilo i proti zastupitelům. Přímo jemu nikdo nenadával, ale dozvídal se o negativních projevech oklikou. Pokud jde o prodej pozemků za částku 5,-Kč za m², hlasoval pro, považoval to za dobrou věc. Pozemky byly prioritně určeny pro ty, kterým měly být zdemolovány domy v důsledku výstavby dálnice. Byly obci přiděleny bezplatně, bylo jich víc, než bylo potřeba. Rozhodli se je nabídnout občanům obce za cenu 5 korun za metr, aby v obci udrželi zejména mladé lidi. Hlasování bylo veřejné, všichni přítomní zastupitelé hlasovali pro a to i zastupitelé tzv. opoziční. Zastupitelstvo mělo 15 členů. Sám si rovněž o jeden z pozemků požádal. Důvodem byla skutečnost, že jeho dům je starý asi 100 let, byl zasažen povodněmi v roce 1997 a 2003. Pozemek chtěl pro syna, aby mohl na něm v budoucnu stavět. Podmínkou ve smlouvě bylo započít se stavbou do 10 let od koupě. Po volbách v roce 2010, kde zvítězila opozice proti současnému starostovi, byl jako jeden z prvních zažalován u zdejšího soudu Obcí Hladké Životice o navrácení pozemku žalobou na určení vlastnictví. Řízení proběhlo rychle, neboť s obcí uzavřel dohodu, že pozemek vrátí a oni mu vrátili kupní cenu. Tuto dohodu s obcí uzavřel v roce 2011, tedy před zahájením trestního stíhání, které negativně dopadlo do finanční sféry jeho rodiny. Jen za právní zastoupení vynaložil částku asi 60 tisíc Kč. V té době obě děti studovaly na střední škole, kde v roce 2013 maturovaly. Dcera dále pokračovala v bakalářském studiu. V té době měl příjem okolo 12-13 tisíc Kč čistého, manželka 14 -15 tisíc Kč čistého. Pronajímá dva hektary půdy, má z toho příjem 6 tisíc Kč za rok. V rodinném domě žil s matkou, přispívala mu na elektřinu a topení. Další příjmy neměl. Museli se uskromnit, peníze si nepůjčoval. V minulosti nebyl trestně stíhán ani postižen za přešůpek. Kauza byla medializovaná, bylo to i v televizi. Do té doby to snášel ještě jakž takž, pak to bylo horší, protože když se hovoří o prodeji pozemků, hned si každý představí, že z toho měli nějaký nelegální prospěch. V médiích se obvykle mluvilo o zastupitelích obce Hladké Životice, jeho jméno tam nepadlo, ale byl na fotografiích. V rodině panovalo napětí, chyběly jim peníze. Díky této kauze je v negativním slova smyslu všichni znali, proto nikam nechodili a stáhli se to sebe. S manželkou se hádali, panovaly velké obavy, co bude, zejména po tom, co byli odsouzeni okresním soudem. Měl rovněž obavu, bude-li odsouzen, že přijde o zbrojní průkaz. Zbraň by musel odevzdat policii. Myslivcem je od roku 2001 nebo 2002 doposud. Kdyby se měl dnes rozhodnout, možná by hlasoval stejně. Mysleli si, že dělají dobrou věc, měli podporu občanů v obci, ale po změně zastupitelstva v roce 2010 se veřejné mínění zcela otočilo. Před zahájením trestního stíhání se léčil na jen cholesterol, bral prášky. V průběhu trestního stíhání se mu zdravotní stav zhoršil. Místo jedné léků dostal troje - na ředění krve, na vysoký tlak, na cholesterol a také sprej jako první pomoc při zástavě srdce. Podle lékaře příčinou tohoto stavu byl samozřejmě cholesterol a další příčinou byl stres. Tento stav vyžaduje klid, je třeba se vyhýbat namáhavé práci. Rozrušení stav zhoršuje. Do roku 2012 se léčil pouze u obvodního lékaře. Od roku 2012 se mu zdravotní stav zhoršil, musel vyhledat odborná vyšetření v Odrách a ve Fakultní nemocnici v Ostravě. Měřili mu srdeční rytmus při zátěži, také musel nosit monitorovací přístroj. Zhoršení zdraví se začalo projevovat tak, že začal pociťovat úzkost, slabost, bylo mu špatně. Jeho zdravotní stav se stabilizoval po nasazení léků, ale už se necítí stejně jako dříve. Lékař mu doporučil klid a méně namáhavou práci, proto změnil zaměstnání, nyní pracuje méně namáhavě, dotahuje šroubky, apod. Do lesa chodil nepřetržitě, myslivost vykonával. Byl si vědom toho, že působení v zastupitelstvu je spojeno s odpovědností a povinnostmi spojenými s touto funkcí. V současnosti se veřejného života neúčastní, do hospody nechodí, jen mezi hasiče, kde má kamarády. Začali s manželkou jezdit na kole.

Svědčyně ██████████ - manželka žalobce vypověděla, že trestní stíhání manžela jako rodina nesli špatně, bylo to velmi stresující. Žalobce byl hodně nervózní a náladový, hlavně když přišlo předvolání od soudu, nebo účast na nějakém soudním úkonu. V noci nespál, trpěl častou nespavostí. Měli obavy z toho, co bude dál, pokud bude zavřený a přijdou o majetek. Také rodina

Pokračování :

-9-

byla rozvrácena. Někteří lidé uvěřili tomu, co se říkalo, a přestali se s nimi stýkat, např. bratr manžela. Žalobce to špatně snášel, protože celý život od mládí byl v obci aktivní, zejména přes sport. Pro obec pracoval a najednou se to obrátilo proti němu. I děti situaci špatně snášely, v té době maturovaly. Stáhli se do ústraní, přestali se účastnit veřejného života a to trvá dodnes. Dříve byl manžel aktivní, chodil rád mezi lidi, byl společenský, chodil si posedět do hospody, pak všechno ustalo. Změnil se, i dnes se zdržuje doma, je uzavřený. Atmosféra ve vesnici není dobrá. Manželovi se zhoršil zdravotní stav, začal trpět angínou pectoris, také bral léky na nespavost. Některé problémy přetrvávají dosud. Pracovala jako kuchařka ve školství s příjmem kolem 13 tisíc korun, také v práci slyšela různé narážky, kolik si nahrabali, apod. Manžel v té době přestal vykonávat práci živnostníka, pár měsíců bral podporu, nezvládal to, neměl na to energii. Doma se hádali, finančně to těžce zvládali. Do doby trestního stíhání žili poklidným životem, prakticky vůbec se nehádali. Pak se to změnilo a zejména z důvodu nedostatku financí, protože se musely vynakládat peníze na právní zastoupení, rovněž v důsledku obav o naši budoucnost. Věřila, že manžel nic neudělal, je poctivý.

Dále vzal soud z kopií dokladů za prokázané, že žalobce je držitelem zbrojního průkazu skupiny C a rovněž držitelem loveckého lístku od 6.8.2001 na neurčito.

Z fotografií pocházejících z fotoalba Sboru dobrovolných hasičů bylo zjištěno, že se žalobce s manželkou účastnili hasičského plesu pořádaného v roce 2013 a 2014. Na těchto fotografiích je žalobce opakovaně zachycen při tanci v okruhu více osob, s nimiž se objímá, popíjí a usmívá se. Rovněž se žalobce účastnil oslavy svátku Sv. Floriána v obci v roce 2013.

Z potvrzení o zdravotním stavu vydaným dne 1.7.2015 MUDr. Petrem Millerem, praktickým lékařem ve Fulneku vyplývá, že od roku 2012 mohlo dojít u žalobce ke zhoršení zdravotního stavu v souvislosti s probíhajícím trestním stíháním.

O probíhajícím trestním řízení zastupitelů obce Hladké Životice informovala média v následujících článcích:

- „Na lavici obžalovaných usedlo celé zastupitelstvo“, publikovaný dne 11.9.2012
- „Prodej pozemků za pětikorunu dostal 13 zastupitelů z jedné vesnice před soud“ ze dne 11.9.2012 na serveru Novinky.cz
- „Zastupitelé usedli v lavici obžalovaných“ ze dne 11.9.2012 publikovaný v Novojičínském deníku.cz
- „Celé zastupitelstvo bylo odsouzeno, obec prodávala pozemky za pětikorunu.“, který byl uveřejněn v Právu dne 16.12.2013
- „Výměna starostů v Životicích rozjela kolo stíhání a soudních sporů“ bez data, jako zdroj je uvedeno ČT24
- „Retro kauzy : Spor o ceny pozemků v Hladkých Životicích“ ze dne 17.5.2015
- „Soudce vynesl rozsudek, bývalí zastupitelé dostali podmínku“ ze dne 28.1.2014
- „Zastupitelé jen zvedli ruku. Teď všichni dostali podmínku za prodej majetku obce“ ze dne 29.1.2014 uveřejněný v Hospodářských novinách
- „Zastupitelé Hladkých Životic odešli od soudu s podmíněnými tresty“ ze dne 28.1.2014, publikovaném na Blesk.cz
- Exstarosta Hladkých Životic dostal podmínku, s ním i celé bývalé zastupitelstvo“ ze dne 28.1.2014, server Novinky.cz

Pokračování :

-10-

- „Stalo se. Soud odsoudil celé zastupitelstvo Hladkých Životic. Prodávali pozemky i za 5,-Kč sami sobě, nebo si je rovnou darovali“ ze dne 18.12.2013 publikovaném v Hlavné správě.sk

- „Soud dal podmínky třinácti zastupitelům obce. Nejhůř dopadl exstarosta“ ze serveru Idnes.cz ze dne 28.1.2014

- „Celé zastupitelstvo bylo odsouzeno, obec prodávala pozemky za pětikorunu. Zastupitelé však tresty neznají, soudce zkolaboval“ – převzato ze serveru Novinky.cz(16.12.2013) a Idnes.cz (17.12.2013)

- „ Za predaj pozemkov odsúdili celé zastupiteľstvo Hladkých Životic“ publikovaném na sme.sk. bez data.

U některých článků byly zveřejněny fotografie ze soudní síně, přičemž na některých z nich byl zřetelně rozpoznatelný žalobce. Jeho jméno není v uvedených člancích uvedeno s výjimkou článku Retro kauzy ze 17.5.2015, který informuje o zproštění obžaloby bývalých 13 bývalých zastupitelů včetně žalobce. Články mimo jiné zmiňovaly schválení prodeje stavebních pozemků zastupitelstvem v obci Hladké Životice za nízké ceny s tím, že ten, kdo měl štěstí nebo patřil k rodinným příslušníkům zastupitelů, si mohl stavební pozemky koupit za 5,-Kč za 1 m2.

V řízení byly provedeny ještě některé další důkazy listinami (např. znaleckým posudkem), z nichž však již nebyla učiněna žádná zjištění rozhodná pro posouzení věci.

Výše uvedené důkazy soud hodnotil jednotlivě i ve vzájemných souvislostech. Dokazování zaměřil zejména na prokazování skutečností odůvodňujících výši požadované nemajetkové újmy, neboť existence základu nároku byla mezi účastníky nesporná a žalovaná částečně dobrovolně plnila, když po podání žaloby vyplatila žalobci jako finanční odškodnění částku 35.000,- Kč. Spornými byla zejména tvrzení žalobce, kterými prokazoval intenzitu zásahu do jeho osobnostní sféry. Soud zohlednil jednak medializaci případu a množství novinových i internetových článků, které nepochybně byly způsobilé zvyšovat intenzitu toho, co žalobce prožíval a jak na jeho trestní stíhání bylo reagováno jeho rodinou a okolím. Podstatným důkazem byl účastnický výslech žalobce a rovněž svědecká výpověď jeho manželky, které soud vyhodnotil jako upřímné a věrohodné s výjimkou tvrzení, že se žalobce zcela přestal účastnit veřejného života. Předloženými fotografiemi ze tří společenských akcí pořádaných Sborem dobrovolných hasičů v obci bylo prokázáno, že se žalobce v jisté míře společenského života v obci účastnil, neboť byl v daném období na dvou plesech a na oslavě svátku Sv. Floriána, které lze nepochybně považovat za akce náležející do společenského života v obci. Pokud jde o tvrzení žalobce, že v důsledku trestního stíhání došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu a rozvinula se u něho angina pectoris, toto tvrzení sice bylo podpořeno svědeckou výpovědí jeho manželky a stručným sdělením obvodního lékaře, ovšem ani přes poučení soudu nebylo objektivizováno předložením lékařských zpráv o prodělaných vyšetřeních a o zhoršení zdravotního stavu žalobce právě v inkriminovaném období a o příčinné souvislosti mezi trestním stíháním a zhoršeným zdravotním stavem. Soud uvěřil tvrzení žalobce, že se rodina v období trestního stíhání potýkala s finančními problémy, když žalobce byl nucen platit nemalé částky v řádu desetitisíců za obhájce v trestním řízení, přičemž jeho příjem a příjem manželky byl na velmi nízké úrovni, výrazně pod průměrným příjmem. Tvrzení žalobce, že v důsledku probíhajícího trestního stíhání ukončil podnikání a nastoupil do zaměstnaneckého poměru, rovněž nebylo ničím objektivizováno, zejména nebylo doloženo, že v té souvislosti došlo u žalobce k poklesu jeho dosavadních příjmů. Pokud jde o negativní projevy a reakce okolí, zejména ostatních obyvatel obce Hladké Životice, je nutné zohlednit skutečnost vyplývající ze samotné účastnické výpovědi žalobce, že atmosféra v obci se výrazně změnila k horšímu již po volbách na podzim 2010 (dva roky před trestním stíháním žalobce), kdy se k moci dostala opozice a začala

Pokračování :

-11-

veřejně kritizovat postup dřívějšího zastupitelstva při prodeji pozemků výrazně pod cenou. Rovněž civilní soudní řízení vedené Obcí Hladké Životice proti žalobci probíhalo již v roce 2011 a tyto okolnosti bez pochyb rovněž zasáhly do osobního života žalobce a negativně se promítly do jeho psychického stavu.

Soud učinil následujícímu závěru o skutkovém stavu: Žalobce ve dnech 24.1.2006, 28.3.2006 a 27.6.2006 při 17., 18. a 19. zasedání zastupitelstva Obce Hladké Životice jako člen zastupitelstva jmenované obce spolu s dalšími zastupiteli obce hlasoval pro schválení záměru obce ve věci prodeje pozemků určených pro bydlení a následně hlasoval o budoucích vlastních částí pozemků parc. čísel 1023, 1024, 1025 v katastrálním území Hladké Životice, a to tak, že spolu s dalšími zastupiteli schválil prodej jednotlivých parcel budoucím nabyvatelům - fyzickým osobám, mimo jiné starostovi obce [REDAKCE] a jeho manželce a dceři, u všech pozemků za kupní cenu 5,-Kč za 1m². Dne 4.1.2012 bylo proti žalobci usnesením č.j. KRPT-34961-96/TČ-2011-070481 zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona v jednočinném souběhu s trestným činem porušování povinností při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1 a 3 trestního zákona. Jednáním žalobce měla být poškozené obci způsobena škoda ve výši 8.040.710,-Kč. Trestní řízení probíhalo před Okresním soudem v Novém Jičíně, který ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 28.1.2014 č.j. 4 T 108/2012 -2686, jímž uznal žalobce vinným ze spáchání výše uvedených trestných činů a odsouzen k trestu odnětí svobody na 3 roky s podmíněným odkladem na 1 rok a 6 měsíců. Na základě odvolání žalobce ho Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 16.1.2015 č.j. 7 To 214/2014-2869 dle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu zprostil obžaloby. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 16.1.2015. Žalobci hrozil trest odnětí svobody na 3 až 10 let. V průběhu trestního stíhání trpěl stresem, psychickými problémy, nespavostí, nervozitou, byl podrážděný, hádal se s manželkou. Trpěl finančním nedostatkem a existenčním strachem o budoucnost, že přijde o veškerý majetek, bude muset prodat dům, kde žil s dětmi a svou starou matkou. Částečně se přestal zúčastňovat společenských akcí a veřejného života, jelikož se stával terčem různých poznámek a slovních nářeků. Dosud dobrá pověst žalobce a jeho bezúhonnost v místě bydliště utrpěla, rovněž jeho manželka a děti byli častováni různými negativními výroky, část rodiny (bratr žalobce) se od nich odvrátila. Žalobce měl obavu, že přijde o zbrojní průkaz a nebude se tak moci věnovat myslivosti, která je jeho koníčkem. Rovněž došlo ke zhoršení zdravotního stavu žalobce a ke zvýšení jeho medikace. Po skončení trestního stíhání zaslal žalobce dne 14.7.2015 Ministerstvu spravedlnosti ČR žádost o poskytnutí zadostiučinění za škodu, která mu byla způsobena nezákonným rozhodnutím ve výši 300.000,-Kč. Dne 14.4.2016 žalovaná vyřídila jeho žádost tím způsobem, že uznala, že došlo k vydání nezákonného rozhodnutí a poskytla mu zadostiučinění ve výši 35.000,-Kč, které mu bylo vyplaceno.

Po právní stránce soud věc posoudil podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, podle něhož stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.

Podle § 5 zákona citovaného zákona stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v řízení trestním nesprávným úředním postupem.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.

Pokračování :

-12-

Podle § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Podle § 31a odst. 1 citovaného zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Nárok žalobce soud posuzoval nejen podle citovaných zákonných ustanovení, nýbrž současně postupoval podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu ČR, zejména rozhodnutí spisové značky 30 Cdo 2813/2011 publikovaném rovněž ve Sbírce rozhodnutí. Patří mezi ustálenou soudní praxi, že podle zákona č. 82/1998 Sb. odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu. Protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje. Neposuzuje se správnost postupu orgánů činných v trestním řízení při zahájení trestního stíhání, rozhodující je výsledek trestního stíhání (viz. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001). Stát za škodu ani nemajetkovou újmu způsobenou v takovém případě trestním stíháním neodpovídá pouze tehdy, jestliže si poškozený trestní stíhání zavinil či způsobil sám (viz. náleze Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2011, Pl. ÚS 11/10 – 2), nebo tehdy, kdy byl poškozený zproštěn obžaloby nebo bylo proti němu trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost anebo že trestný čin byl amnestován. Podmínku nároku na odškodnění spočívající v podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání, lze považovat za judikatorně překonanou, nicméně v daném případě žalobce stížnost podal, tedy opravný prostředek využil. Z předložených listinných důkazů bylo prokázáno, že dne 9.1.2012 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání, dne 28.1.2014 byl rozsudkem Okresního soudu v novém Jičíně odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody a rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 16.1.2015 č.j. 7 To 214/2014-2869 byl zproštěn obžaloby podle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu. Je tedy zřejmé, že v projednávané věci došlo k vydání nezákonného rozhodnutí a žalobce oprávněně uplatnil podle ustanovení § 8 zákona č. 82/1998 Sb. nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím. Současně soud neshledal žádný z uvedených důvodů, pro který by byla odpovědnost žalované vyloučena. Žalovaná základ nároku ani finanční formu zadostiučinění nerozporovala a v průběhu řízení na základě výzvy žalobce mu vyplatila zadostiučinění ve výši 35.000,-Kč, čímž nárok žalobce částečně uznala. Předmětem sporu po částečném zpětvzetí zůstalo zaplacení částky 265.000,-Kč.

Při určení výše zadostiučinění postupoval soud podle kritérií vymezených v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2813/2011 a stanovil zadostiučinění s přihlédnutím na specifické okolnosti konkrétního případu. Vzal přitom v úvahu kritéria, která se v takových případech zpravidla vyskytují a která obvykle mají vliv na rozsah způsobené újmy a tím i na výši zadostiučinění. Především soud vycházel z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a zejména z dopadů trestního stíhání do osobnosti sféry žalobce (morální narušení osobnosti ve sféře soukromé, rodinné, profesní či jiné). Zohlednil skutečnost, že forma a případná výše zadostiučinění

Pokračování :

-13-

by neměla být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti. Její přiznání nad rámec konstatování porušení práva je namístě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. V konečném důsledku pak musí výše soudem přiznaného zadostiučinění odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích (poměřovaných zejména s ohledem na uvedená kritéria) shodují.

Pokud jde o povahu trestní věci, má se na mysli zejména závažnost trestného činu kladeného poškozené osobě za vinu, neboť zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozená konkrétní trestní řízení negativně vnímá. Ta souvisí i s hrozbou trestního postihu, tedy druhem a výší trestu a případného společenského odsouzení, které se zrcadlí v charakteru veřejného zájmu chráněného trestními předpisy v konkrétním případě. Je nutno konstatovat, že proti žalobci bylo vedeno trestní řízení za trestnou činnost, v důsledku níž měl jako zastupitel obce způsobit škodu ve výši přesahující 8 miliónů korun a hrozil mu trest odnětí svobody od tří až do deseti let. Trestní stíhání žalobce sice nebylo vedeno pro trestné činy proti životu, zdraví, svobodě a lidské důstojnosti, které jsou obecně chápány jako nezávažnější, ovšem je třeba přihlídnout k tomu, že s ohledem na výši způsobené škody zde existovala možnost uložení vysokého trestu odnětí svobody, což nepochybně zvýšilo intenzitu obav, které žalobce v průběhu probíhajícího trestního řízení prožíval. Zásah do osobnostních sfér žalobce v důsledku proti němu vedenému trestnímu řízení trval v období od 9.1.2012 (okamžik doručení rozhodnutí o zahájení trestního stíhání) do 16.1.2015 (vydání zprošťujícího rozsudku), tedy tři roky. Ve skutečnosti tuto intenzivní obavu z uložení vysokého trestu odnětí svobody žalobce prožíval pouze do doby vydání odsuzujícího rozsudku soudem prvního stupně dne 28.1.2014, proti kterému nebylo podáno odvolání ze strany státního zástupce. Žalobci v odvolacím řízení nehrozilo v rámci zásady „reformatio in peius“ odsouzení k přísnějšímu trestu, než jaký mu byl uložen soudem prvního stupně, tedy trest odnětí svobody v délce tří let s podmíněným odkladem na jeden rok a šest měsíců. Mimořádně nepříznivou situaci z hlediska psychického žalobce zcela jistě zažíval v období, kdy při vyhlášení rozsudku okresním soudem dne 16.12.2013 byl uznán vinným, ovšem v důsledku náhlého kolapsu soudce se uložený trest dozvěděl až 28.1.2014. V období od 28.1.2014 do 16.1.2015 se žalobce nacházel v pozici nepravomocně odsouzené osoby, čímž se obava z následků spočívajících v povinnosti nahradit vzniklou škodu nepochybně ještě znásobila, neboť poškozená obec se se svým nárokem na náhradu škody do trestního řízení připojila.

Žalobce byl stíhán jako zastupitel obce, tedy osoba veřejně činná. Trestní stíhání všech zastupitelů obce bylo poměrně široce medializováno, a přestože žalobce nebyl v médiích zmiňován (s výjimkou informace o vydání zprošťujícího rozsudku), je jeho tvář poznatelná na několika fotografiích ze soudní síně. Na straně druhé vnímání trestního stíhání žalobcem bylo nepochybně ovlivněno tím, že byl stíhán společně s dalšími dvanácti bývalými zastupiteli obce, byl součástí větší skupiny spoluobviněných, čím byl vystaven menšímu tlaku a pozornosti, než by tomu bylo v případě, pokud by byl stíhán sám a veškerá negativní pozornost by se upíjala pouze vůči jeho osobě. Medializace případu negativní pozornost vůči žalobci a ostatním zastupitelům umocnila, ovšem sám žalobce vypověděl, že vnímal určitou zášť ze strany ostatních občanů v souvislosti s kauzou pozemků již od roku 2010, tedy dva roky před zahájením trestního stíhání. Trestnímu řízení také předcházely žaloby v civilním řízení, týkající se určení vlastnictví k předmětným pozemkům, přičemž jedním z prvních žalovaných v civilním řízení byl právě žalobce, což se jistě také negativně projevovalo na jeho psychickém stavu.

Následky způsobené trestním řízením měly ovšem významný dopad do rodinného a soukromého života žalobce. V důsledku probíhajícího trestního řízení prožíval značný stres, jeho chování se následkem toho změnilo, trpěl nespavostí, býval značně nervózní a podrážděný. Jak

Pokračování :

-14-

vyplývalo z účastnické výpovědi žalobce a svědecké výpovědi jeho manželky, došlo ke zhoršení zdravotního stavu žalobce, který začal trpět anginou pectoris. Zda existovala příčinná a časová souvislost mezi trestním stíháním a zhoršením jeho zdravotního stavu však nebylo zcela objektivizováno, neboť žalobce ani přes poučení soudu žádné lékařské zprávy o prodělaných vyšetřeních v daném období a o zhoršení zdravotního stavu nepředložil. Soud proto k této skutečnosti přihlédl pouze v obecné rovině.

Dopady trestního stíhání postihly fakticky celou rodinu žalobce. Docházelo k častějším hádkám mezi žalobcem a jeho manželkou a k narušení vztahů uvnitř rodiny zejména s bratrem žalobce. Členové rodiny, manželka a dospívající děti museli snášet různé narážky („kolik si nahrabali“ apod.). Rovněž pociťovali finanční těžkosti v důsledku značných nákladů žalobce na obhajobu. Žalobce a příslušníci jeho domácnosti trpěli důvodnými existenčními obavami z budoucnosti, pokud by byl odsouzen k náhradě mnohamiliónové škody. Přestože by se na náhradě škody nepochybně museli podílet i ostatní spoluobvinění zastupitelé, jednalo by se o statisícové částky, což by pro rodinu žalobce při jeho nízkých příjmech mohlo být i likvidační. Trestní stíhání také negativně ovlivnilo pohled širší veřejnosti na jeho osobu, zejména obyvatel obce Hladké Životice, ale např. i spolupracovníků, přičemž žalobce žil do té doby bezúhonným životem a požíval dobré pověsti. V rámci zásahu do osobnostní sféry žalobce je nutno přihlédnout i k obavě žalobce, že přijde o zbrojní průkaz a nebude se moci plně věnovat myslivosti, která je jeho koníčkem.

Pokud jde o zásah do žalobcova pracovního života, žalobce vypověděl a svědkyně [REDAKCE] to potvrdila, že přestal vykonávat práci živnostníka - stolaře, protože to nezvládal, chyběla mu energie, nemohl se soustředit, nešlo mu to. Pár měsíců bral podporu a poté nastoupil do pracovního poměru na práci méně náročnou na soustředění. V daném případě lze příčinnost souvislost mezi ukončením podnikání a nástupem do pracovního poměru v důsledku nastalých okolností v osobním životě žalobce spatřovat, přestože ani tato souvislost nebyla žalobcem blíže objektivizována.

V neposlední řadě soud v souladu s ustanovením podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. a rovněž s odkazem na závěry citovaného rozsudku Nejvyššího soudu ČR ve věci 30 Cdo 2813/2011 při stanovení výše a formy zadostiučinění přihlédl i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Těmi jsou zejména okolnosti vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, okolnosti zahájení trestního stíhání předcházející, vedoucí k závěru o podílu poškozeného na tom, že proti němu bylo trestní stíhání zahájeno, popřípadě, že proti němu bylo ve vedení trestního stíhání pokračováno, aniž by bylo lze uzavřít, že si trestní stíhání zavinil sám. Přitom je třeba vycházet z toho, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (srovnej např. rozhodnutí NS ČR 30 Cdo 2256/2011).

Trestní stíhání proti žalobci nebylo vedeno zjevně nedůvodně nebo dokonce s cílem jej poškodit. Žalobce se vytýkaného jednání skutečně dopustil a byl odvolacím soudem zproštěn obžaloby z důvodu, že skutek mu kladený za vinu není trestným činem, zejména pro absenci pohnutky spočívající v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu případně opatřit sobě či jinému neoprávněný majetkový prospěch. Odvolací soud v trestní věci dospěl k závěru, že jednání obžalovaných nenese znaky úmyslného zavinění, přičemž jejich zavinění je možno dovozovat toliko z určité lehkomyšlnosti při stanovení ceny pozemků a jejich převodu na soukromé subjekty. Z pohledu trestního zákoníku je třeba k naplnění znaků trestného činu porušení povinnosti

Pokračování :

-15-

při opatrování či správě cizího majetku hrubé nedbalosti, kterou krajský soud v jednání obžalovaných nespatoval. Nelze však odhlédnout od skutečnosti, že pohledu občanskoprávního v civilním řízení, které předcházelo trestnímu řízení, bylo jednání žalobce a dalších zastupitelů shledáno neplatným pro rozpor se zákonem a konstatování této skutečnosti soudem se pravděpodobně stalo impulzem k zahájení trestního stíhání. Žalobce spolu s dalšími zastupiteli sami ohodnotili pozemky, o kterých věděli, že budou určeny k zástavbě, cenou 5,-Kč za 1 m², aniž by podle ustanovení § 39 odst. 2 zákona o obcích takto určenou cenu (bez znaleckého posudku) zdůvodnili. Současně s tím odsouhlasili jako první prodej pozemku starostovi obce a jeho dceři. Toto jednání, které lze považovat přinejmenším za lehkomyšlné a nezodpovědné, se posléze stalo předmětem vyšetřování a rovněž předmětem zájmu médií.

Při určení výše přiměřeného zadostiučinění musí soud vedle uvedených kritérií také zkoumat, zda přiznaná výše odškodnění odpovídá výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují. Výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Za skutkově obdobnou k projednávané věci lze považovat věc vedenou u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod spisovou značkou 15 C 232/2010 (viz. připojený spis), v níž rozhodoval i Nejvyšší soud ČR rozhodnutími vedenými pod spisovými značkami 30 Cdo 2813/2011 a 30 Cdo 3858/2013. V srovnávané věci bylo vedeno trestní stíhání proti starostovi menší obce pro trestné činy porušování povinností při správě cizího majetku dle ustanovení § 255 odst.1 trestního zákona, zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ustanovení § 158 odst.1 písm. a) TZ, zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle ustanovení § 125 odst.1 TZ a následně i podvodu podle ustanovení § 250 odst.1 a 2 TZ, za které poškozenému hrozil trest odnětí svobody až na tři roky. Trestní stíhání trvalo v tomto případě necelé tři roky a skončilo zproštěním obžaloby. V řízení bylo prokázáno, že v důsledku trestního stíhání poškozeného došlo ke změně jeho chování, byl podrážděný, trpěl nespavostí, došlo na přechodnou dobu k narušení manželského souladu, který však v rozvrat manželství nevyústil. Členové jeho rodiny nevěřili, že je nevinný a názorově se rozdělila i obec. Byly rovněž prokázány těžkosti poškozeného s pracovním nasazením, přičemž na umocnění následků se podílela také široká medializace věci. Poškozenému bylo přiznáno zadostiučinění v penězích celkem 150.000,-Kč. Soud při úvaze o výši zadostiučinění vyšel z částky 30.000,-Kč za rok trestního stíhání, přičemž byl stanoven „přesah“ důsledků pro poškozeného mimo dobu trestního stíhání na další dva roky. Je nutno zdůraznit, že stanovení přesahu odškodnění na dobu po skončení trestního stíhání bylo dovolacím soudem shledáno nesprávným právním názorem, který však již v přiznané části (která se stala pravomocnou) nemohl být změněn. Bez „přesahu“ by tak výše odškodnění poškozeného starosty činila 90.000,-Kč. Při porovnání následků, jaké mělo trestní stíhání do osobností sféry poškozeného v projednávané věci, je možno konstatovat, že jsou obdobné následkům, které byly zjištěny v případě poškozeného starosty obce, ať již se jedná o chování poškozeného v důsledku trestního stíhání nebo o dopad do rodinného života či do veřejného života v obci. Žalobce byl sice ohrožen vyšší trestní sazbou, nicméně soud zohlednil i okolnosti výše uvedené, které vedly k zahájení trestního stíhání žalobce a důvody, pro které došlo ke zproštění obžaloby (neprokázání subjektivní stránky).

Při rozhodování soud přihlédl rovněž k rozhodnutí (byť nepravomocnému) zdejšího soudu ve věci 12C 225/2015 ve věci žalobce [REDAKCE], který byl spolu s žalobcem v této věci jedním ze spoluobviněných zastupitelů obce Hladké Životice. Skutkově jde tedy o případ prakticky totožný i s obdobnými dopady do osobnostní sféry, ovšem objektivizované následky poškozeného žalobce se liší zejména tím, že poškozený [REDAKCE] byl po dobu trestního stíhání vystaven konkrétním negativním projevům ze strany spoluobčanů (měl několikrát propíchané pneumatiky u vozidla, poškrábané auto, ucpaný výfuk, na cestě před domem

Pokračování :

-16-

poškozeného byly sprejem nakresleny hanlivé nápisy), což v případě žalobce nenastalo. Poškozenému [REDAKCE] soud rozsudkem ze dne 16.3.2017 přiznal celkové odškodnění ve výši 100.000,- Kč. Základ výsledku sporu musí spočívat v posuzování individuality prokázaného, ovšem součástí úvahy o přiměřenosti výše zadostiučinění by mělo být porovnání shody a odlišností obdobných případů. Jelikož prokázané a objektivizované následky do osobnostní sféry [REDAKCE] jsou menší než u poškozeného [REDAKCE], považuje soud za přiměřené odškodnění částku o deset tisíc korun nižší, tedy celkem 90.000,- Kč. Vzhledem k tomu, že žalovaná již žalobci v průběhu řízení uhradila 35.000,- Kč, zavázal soud žalovanou ještě k úhradě částky 55.000,- Kč a ve zbytku tj. ohledně částky 210.000,- Kč žalobu zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodoval podle ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř., podle něhož i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Vycházel přitom z rozhodnutí Ústavního soudu I. ÚS 42/16 ze dne 6.4.2016, v němž Ústavní soud zdůraznil, že pro rozhodování o náhradě nákladů řízení zpravidla platí zásada úspěchu ve věci (§ 142 občanského soudního řádu), doplněná zásadou zavinění. Poměřovat úspěch a neúspěch ve věci však nelze jen tím, jak bylo o konkrétním návrhu rozhodnuto, ale je třeba jej posuzovat v širších souvislostech. Rozhodování o nákladech řízení nesmí být jen mechanickým posuzováním výsledků sporu bez komplexního zhodnocení rozhodnutí v meritu věci. Ve sporech o přiměřené zadostiučinění dle § 31a zákona č. 82/1998 Sb. to pak konkrétně znamená, že je třeba rozlišovat mezi posuzováním samotné existence nemajetkové újmy způsobené při výkonu veřejné moci, tedy základu nároku, a rozhodováním o konkrétní výši přiměřeného zadostiučinění za existující nemajetkovou újmu. Rozhodování o výši přiměřeného zadostiučinění, na rozdíl od posuzování existence újmy, obecně splňuje podmínky aplikace ustanovení § 136 občanského soudního řádu, a tedy představuje úvahu soudu ve smyslu tohoto ustanovení. Neexistuje totiž žádná exaktní metoda, jak stanovit přiměřenost zadostiučinění, respektive jeho výši. Proto přizná-li obecný soud žalobci nižší přiměřené zadostiučinění, než jakého se domáhal, uplatní se při rozhodování o náhradě nákladů řízení § 142 odst. 3 občanského soudního řádu, jenž v takovém případě, tedy závisí-li rozhodnutí o výši plnění na úvaze soudu, umožňuje i částečně úspěšnému žalobci přiznat náhradu nákladů řízení v plném rozsahu. Žalobce nemůže být v rámci náhrady nákladů řízení sankcionován za ne zcela příslušný odhad výše budoucího přiznaného nároku.

V projednávané věci se žalobce původně domáhal přiměřeného zadostiučinění ve výši 300.000,-Kč. V průběhu řízení mu byla žalovanou zaplacená částka 35.000,-Kč a tímto rozhodnutím mu byla přiznána částka 55.000,-Kč. Při určení výše náhrady soud vycházel z přisouzené částky 90.000,- Kč v intencích výše uvedeného názoru Ústavního soudu, když existence nemajetkové újmy byla v řízení prokázána. Soud žalobci přiznal náhradu nákladů řízení z částky 90.000,-Kč (do částečného zpětvzetí žaloby) a po částečném zpětvzetí žaloby a zastavení řízení z částky 55.000,-Kč. Náklady řízení žalobce sestávají z odměny za zastupování žalobce advokátem ve výši 29.400,- Kč určené podle § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. za 3 úkony právní služby z tarifní hodnoty 90.000,- Kč (převzetí věci, podání žaloby, částečné zpětvzetí) po 4.700,- Kč, tj. ve výši 14.100,-Kč, za 4 úkony právní služby z tarifní hodnoty 55.000,- Kč (účast na jednání 2.11.2016, které trvalo přes dvě hodiny, účast na jednání 3.4..2017 a písemné podání ve věci samé – závěrečný návrh) po 3.300,- Kč, tedy ve výši 13.200,- Kč, 7 x režijního paušálu po 300,-Kč ve výši 2.100,-Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., k tomu 21% DPH z částky 29.400,- Kč, což činí 6.174,- Kč. Celkem tak soud zavázal žalovanou na základě výše uvedeného zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 35.574,- Kč.

Pokračování :

-17-

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15-ti dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, prostřednictvím podepsaného soudu ke Krajskému soudu v Ostravě, písemně, trojmo.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, lze rozhodnutí vykonat.

V Novém Jičíně dne 19.dubna 2017

JUDr. Silvie Slaná, v.r.
soudkyně

Za správnost vyhotovení: Lenka Bartoňová